GAZETA KRAKOWSKA

Nro 12.

Z KRAKOWA DNIA 10 LUTEGO 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na szesnastem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 27 Grudnia 1821 r.

Wprowadzony został pod decyzyią Ciała Prawodawczego proiekt do ustawy przeznaczaiącey fundusz na wystawienie innego Gmachu w mieysce zburzonego starego Ratusza. Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż przygotowany, a przez Senat przyięty plan budowy nowego Gmachu w mieysce zburzonego starego Ratusza zapewnia Skarbowi pożytek, dogadza wygodzie publiczney, i odpowiada upięknieniu Stolicy, zamieniaiąc iednomyślnie proiekt Senatu w prawo, przeznaczyło na powyższy cel oprócz summy 1,000 Złp. Budżetem na rok bieżący wskazaney, ieszcze połowę dochodu z Lotteryi kraiowey do Skarbu publicznego wpłynąć mogącego. Dom zaś Kommissyia zwany pod Nr. 6 w Rynku stoiący i z powodu dezelacyi swey przez porysowanie się murów głównych znacznego nakładu na restauracyią wymagaiący, ma bydź rozebranym, a materyiał z niego do budowy powyżey wzmiankowanego Gmachu użytym.

Następnie Repr: Słotwiński odczytał wniosek w przedmiocie uczynienia odezwy do Rządzącego Senatu o wezwanie uprzeymie Kommissyi Włościańskiey, aby wszelkie instrukcyie, lub iakiegokolwiek bądź nazwiska postanowienia Nayiaśnieyszych Protektorów w celu podniesienia i polepszenia bytu Włościan sobie udzielone Senatowi, dla ogłoszenia tychże zakommunikować raczyła.

Repr: Soczyński oświadczył się przeciw potrzebie ogłoszenia instrukcyi Kommissyi Włościańskiey, iako nie zaręczaiącego pożądanych skutków polepszenia bytu Włościan, gdyż Kommissyia Włościańska z wydaniem kontraktów kończy swą działalność, a dalsze środki zależą od Reprezentacyi za inicyatywą Senatu.

Repr: Nowicki wyraził podobnież, iż nie idzie o wiadomość instrukcyi Kommissyi Włościańskiey, bo ta nie polepszy stanu Włościan, może nawet przez mniemaną udzielność Kommissyi Włościańskiey Senat niema udzieloney sobie teyże instrukcyi, lecz zachodzi potrzeba obmyślenia środków zaradczych, ażeby urządzenie Włościan usamowolnionych i Dzierżawców wieczystych odpowiedziało zamiarom Nayiaśnieyszych Protektorów w polepszeniu bytu tychże i zapewniało dochody publiczne. Wniosł przeto Mówca, ażeby wezwany został Senat o

danie opinii nad działalnością Kommissyi Włościańskiey, czyli z urządzeń teyże polepszenie bytu usamowolnionych zbliża się, lub też iest oddalonym, czy nie będzie na dal wyrachowanie teyże Kommissyi pogorszaiącą niedolą Włościan z zatamowaniem dochodów Skarbu.

Delegowany Senator Hoszowski oznaymił, iż instrukcyia Kommissyi Włościańskiey iest znaną i znayduie się w Aktach Senatu.

Marszałek Seymu wyraził, iż z Art: 127 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne nie idzie o rozprawę nad rzeczą wnioskiem Repr: Słotwińskiego obiętą, lecz przychodzi pod decyzyią Izby, czyli wniosek Repr: Słotwińskiego kwalifikuie się do przesłania Senatowi lub nie?

Delegowany Senator Hoszowski uważał niepotrzebę ogłaszania drukiem instrukcyi Kommissyi Włościańskiey iako ustawy przemiiaiącey.

Repr: Soczyński był tegoż zdania z powodu, iż działanie Kommissyi Włościańskiey kończy się z wydaniem kontraktu. Zasady zaś z instrukcyi w wydanych kontraktach za niedogodne okazuiące się, mocną iest sama Reprezentacyia zmieniać za inicyatywą Senatu; co zaś do dalszych Dóbr ieszcze nieurządzonych potrzebne zmiany na polepszenie losu Włościan i Dzierżawców wieczystych mogą bydź przedstawione Nayiaśnieyszym Protektorom.

Repr: Nowicki w uwadze, iż interes powszechny wymaga obiaśnień o zasadach Kommissyi Włościańskiey dla ocenienia skutków tychże, ile nie iest na celu obwinienię Kommissyi Włościańskiey, lecz zabezpieczenię losu Włościan, wniosł przeto potrzebę ogłoszenia drukiem instrukcyi Kommissyi Włościańskiey.

Repr: Hr. Wodzicki oświadczył się za przesłaniem Senatowi wniosku Reprezentanta Słotwińskiego z przekonania, że Senat zgłębiwszy przedmiot co do zmian za potrzebne znalezionych dopełni stosowne przedstawienie Nayiaśnieyszym Protektorom, co zaś do drukowania instrukcyi, to mniemał bydź bez celu, gdy każdy z Członków Reprezentacyi może mieć z Senatu udzieloną instrukcyią dla powzięcia stosownych obiaśnień.

Repr: Lipczyński oświadczył się także przeciw żądaniu zmiany instrukcyi, która uwieczniłaby Kommissyią Włościańską od lat sześciu iuż trwaiącą, dla tego że dzieło Rachunkowości potrzebuiąc wielokrotnych popraw znacznego czasu wymaga; gdyby przeto uzyskała zmianę swych zasad, przez drugie sześć lat poprawiałaby swoie dzieło, a następnie przystępuiąc do urządzenia Dóbr Duchownych trzecie sześć lat działań zabrałaby, przynosząc co rocznie dla kraiu 15000 Złp. wydatku na Kancellaryią, mniemał zatem Mówca, ażeby dla przyspieszenia końca pozostałych ieszcze do urządzenia Dóbr zostawić Kommissyią Włościańską przy działaniu iak chce, przy Reprezentacyi zaś i Senacie pozostaie prawo czynienia odmian iakie za potrzebne uznanemi zostaną, byle główna zasada Nayiaśnieyszych Protektorów w polepszeniu bytu Włościan nietkniętą pozostała, a to wszystko coby się przez przywłaszczenie nieprawnie zdziałało razem z Kommissyią Włościańską ustanie.

Izba Prawodawcza postanowiła wnio-

2, a od srebra po 6 od sta. Jedynemi zakazanemi Angielskiemi towarami są mąka i tytuń. Życzemy kupcom naszem z powodu tey nowiny szczęścia. Lima stanie się dla nas nader ważnem miastem. „ — Rozchodzi się wieść, że Iturbide przybrał tytuł Cesarza Mexykańskiego.

Konstytucyia Kolumbiyskiey Rzpltey iest kopiią, konstytucyi Ziednoczonych Stanów, z tą tylko różnicą, że w Kolumbii iest Prezydent na 7 lat obierany i iest razem naczelnym wodzem lądowey i morskiey siły, a w północney Ameryce tylko na 4. Sam Bolivar przy obięciu urzędu Prezydenta wyraził do Kongressu: "Jestem synem woyny i mężem, którego bitwy na naywyższy stopień w kraiu wyniosły. Szczęście do pomogło mi do tego zaszczytu, a utwierdziło go zwycięztwo. Ale nie są to konieczne tytuły do sprawowania naywyższey władzy, i którychby dobro i życzenia narodu wymagały. Miecz, który rządził Kolumbiią, nie iest szalą Astrei; iest to plaga złego geniuszu, którą Niebo czasami dla ukarania tyranów i napomnienia ludu na ziemię zsyła. Miecz ten nie będzie w czasach pokoiu użytecznym; ustaie iego moc, ponieważ to samemu sobie i Kolumbii zaprzysięgłem, i nakoniec ponieważ kray nie iest taką rzecząpospolitą, w któreyby lud nie był pewny używania praw swoich. Mąż taki, jak ia, iest niebezpiecznym obywatelem w gminowładnym rządzie, ponieważ zagrażą samowładności narodu. Dla bycia wolnym i ażeby wszyscy byli, pragnę bydź obywatelem, i przenoszę ten zaszczyt nad zaszczyt oswobodziciela, bo ostatni wypływa z woyny, a pierwszy z ustaw. Mci Panowie! odbierzcie mi wszyskie tytuły, a zostawcie mi tytuł dobrego obywatela. „

Kommodor Daniels mianowany iest na mieyscu Briona admirałem Kolumbiyskiey flotty.

Z Madrytu d. 13 Stycznia.

Dziennik tuteyszy Regulator donosząc o oddaleniu 4 Ministrów, wyraża: "Dobra nowina! Cieszcie się przyiaciele! Czterech Ministrów zostało oddalonych, to iest: Felin spraw wewnętrznych, Bardaxi spraw zagranicznych, Salvador woyny i Vallejo tymczasowo skarbowy. Bóg niechay im błogosławi i zmiłuie się nad ich duszami. Sądziemy iednak, iż tylko są zawieszonemi i nim się zupełnie oddalą, będą przez Stany do odpowiedzi za swoią administracyią pociągnionemi. „ Jnne zaś pismo mowi: " Kto Królowi doradził zatrzymać część dawnych Ministrów, iest nieprzyjacielem spokoyności publiczney. Stany oświadczyły się przeciw wszystkim Ministrom. „

Przewiduią tu, iż po zakończeniu posiedzeń nadzwyczaynych Stanów całe Ministeryium iego członkami osadzone zostanie. — Strona liberalistów stanowi większą część nowo obranych deputowanych do zwyczaynych Stanów, których posiedzenia rozpoczną się na początku Marca. Sądzą, że Riego obrany zostanie pierwszym ich prezesem.

Gazeta stanu donosi urzędownie, że Sewilla powróciła do posłuszeństwa rządowi, i zaprosiła mianowanych przez Króla nowych urzędników do obięcia swoich urzędów. Spodziewaią się, iż po zmianie Ministrów Kadyx, Barcellona, Kartagiena i inne miasta poydą za tymże przykładem.

Do niepewnych wieści należy, że Jnfant Franciszek de Paulo z nieograniczonem pełnomocnictwem uda się do

Mexyku.

Amerykańscy deputowani do Stanów przywieźli z sobą na dzienną płacę 40,000 piastrów. Gdy te wypotrzebowali, a skarb nie chce ich założyć, przymuszonemi zatem zostali do sprzedania swoich rzeczy dla utrzymania życia. Teraz podali przełożenie Stanom, na które żądaią prędkiey odpowiedzi. Zdaie się, iż oni zamyślaią poddać się zaszłem w ich oyczyznie urządzeniom.

Z Korunny piszą, iż Jenerał Mina ożenił się tam z panną maiącą milliion realów posagu i zamyśla usunąć się od publiczney służby.

Z *Włoch d.* 19 *Stycznia.*

Przebaczenie Króla Sardyńskiego rozciąga się do tych wszystkich, których kara nieprzenosi 10sięci otniego więzienia na galerach. — W całem królestwie Sardyńskiem składana teraz iest Królowi przysięga wierności.

Ciało zmarłego w Pizie Xięcia Klemensa Saskiego przywiezione uroczyście zostało do Florencyi i w grobie Rodziny panuiącey w kościele S. Wawrzeńca aż do dalszego rozrządzenia Króla Saskiego złożone.

Mnichy góry Athos zapłaciły 400,000 piastrów, dla uwolnienia się na zawaze od odwiedzin Turków.

Podług doniesień z Zante flotta Grecka znayduie się powiększey części w portach Hydra, Spezia i Jpsara. Buduią tam i w wielu innych wyspach nieustannie nowe okręty. Senat Hydry składaiący się z znakomitych kupców tey wyspy i deputowanych od wszystkich wolnych wysp, rządzi daleko dzielniey i z większą mądrością i rozwagą, niżeli wysoka rada Morei, którey zwierzchnictwa, chociaż łączy ie ieden interes, nie uznaie. Hydryioci postanowili wspierać powstańców Kandyi. Oswobodzenie Kandyi zdaie im się bydź nader ważne, gdyż przy nicości Tureckiey siły morskiey posłużyć im może za środkowy punkt dalszych ich na morzu działań. Do Baszy Egipskiego posłali taynego ajenta, dla odwiedzenia go od zamyślanego opanowania tey wyspy. — Potrzeby żywności płacone łepiey są na Hydra, niżeli broń i proch, gdyż na tych niezbywa. Żywność iest na wszystkich wyspach nadzwyczay droga i lękaią się zupełnego głodu.

Z Epiru nadeszły ważne doniesienia: Gdy na początku Listopada Churszyd Basza ściągnął do siebie znaczne posiłki i twierdzę Alego ściśło zamknął, powiodło mu się przez żywe natarcie opanować wiele ważnych mieysc na poblískich twierdzy wzgórzach. Zamiarem iego było przystąpić niezwłocznie do zburzenia sameyże twierdzy nazywaiącey się Castro. Lecz ciężka artyleryia, która z Macedonii przybydź mu miała, nie nadciągnęła na wyrachowany przez niego czas, i musiał tymczasowo zaięte wzgórza polową artyleryią osadzić. Osadzaiący ie korpus nie miał się dosyć na baczności, co dobrze wiadomem było Ali Baszy, który ciągłe miewa porozumienia w głowney kwaterze Tureckiey. Około połowy Grudnia uderzył zatem nagle na wzgorza, i udało mu się wprzód przełamać straże Tureckie i opanować ważne te wzgorza, niżeli o iego napadzie doszła wiadomość do głowney kwatery. Zapewniaią, iż ani ieden wystrzał z działa nie nastąpił. Roziadli Albańczykowie wszystko w pień wycinali i żadnych niezabierali jeńców. Ali rozkazał te wzgorza należycie osadzić i znayduią się znowu w dobrym stanie obrony. Zapewniaią, iż Churszyd opuścił potem miasto Janinę, a Ali opatrzył się tymczasem na długi czas w żywność.